

██████████
██████████
Wolfsdreef 1
5271 TW Sint-Michelsgestel

Datum 28 november 2016
Kenmerk BE/2016/145/r
Uw kenmerk Email d.d. 7 juli 2016
Auteur(s) ██████████

ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg

t ██████████
e ██████████
i www.blomecologie.nl

RegioBank ██████████
BTW NL1182.37.020.B01
KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Wolfsdreef 1 te Sint-Michielsgestel

Aan de Wolfsdreef 1 te Sint-Michielsgestel is een voormalig agrarisch bedrijf gesitueerd. De bedrijfsvoering is sinds jaren gestaakt. De stallen en schuren staan leeg of worden gebruikt t.b.v. privé doeleinden waarvan hoofdzakelijk opslag en stalling. De ██████████ heeft de bestaande boerderij en opstallen aangekocht met als doel deze om te vormen naar een biologische wijnboerderij met ondergeschikte horeca, detailhandel en 3 recreatieverblijven. De achtergelegen weilanden en een maisakker aan de overzijde van de Wolfsdreef worden ingeplant met druivenstruiken en gaan functioneren als wijngaard. Het huidige bestemmingsplan voorziet niet in deze mogelijkheid waardoor deze gewijzigd dient te worden vastgesteld.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

In opdracht van de ██████████ stelt Wintraecken Advies een gewijzigd bestemmingsplan op voor de locatie. Wintraecken Advies heeft ██████████ verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid. In de voorliggende beoordeling zal indien relevant bij conclusies en aanbevelingen de consequenties ten aanzien van de Wet natuurbescherming (per 1 januari 2017 van kracht) cursief worden benoemd.

Onderzoeksdoel

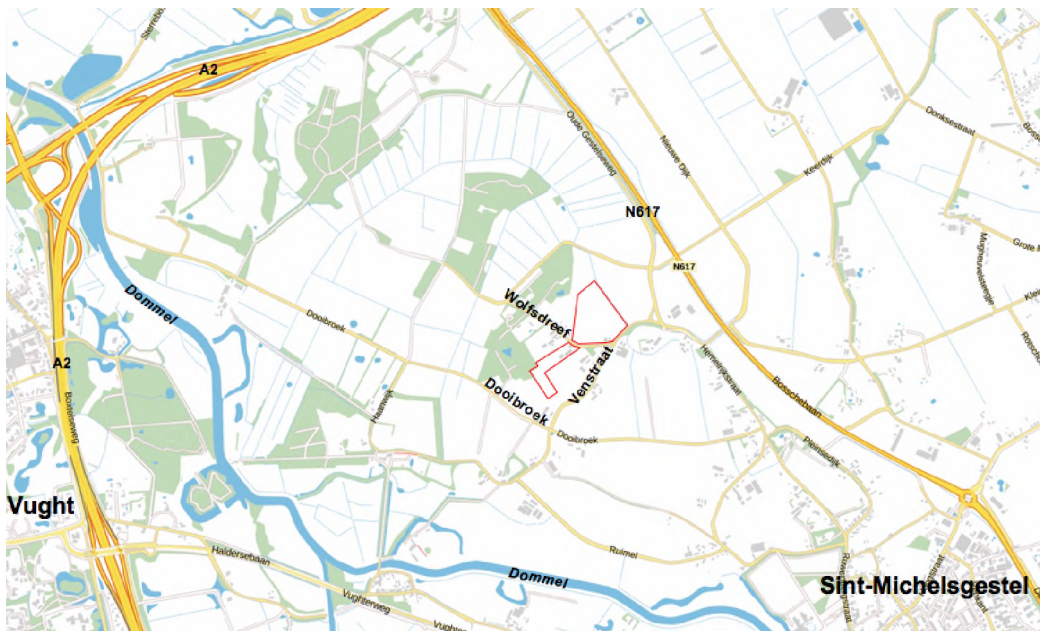
Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Wolfsdreef 1 te Sint-Michielsgestel en bestaat uit een (voormalig) agrarisch bedrijf waarvan de bedrijfsactiviteiten jaren geleden gestaakt zijn. Tegenover de woning aan de noordzijde van de Wolfsdreef ligt een maïsakker van circa 4 hectare (bp: graslandperceel), welke tevens onderdeel uitmaakt van de planlocatie. De bebouwing bestaat uit een bedrijfswoning met een loopstal en kapschuur. De woning en tuin maken geen onderdeel uit van de beoogde ruimtelijk wijzigingen en worden derhalve verder buiten beschouwing gelaten. De voormalige loopstal bestaat uit steense muren, de kopgevels hebben een spouw. Het dak bestaat uit golfplaten en is aan de binnenzijde beperkt geïsoleerd met isolatieplaten. De kapschuur bestaat uit enkelsteense muren en het dak bestaat uit golfplaten. Het terrein tussen de loopstal en de kapschuur is verhard met betonklinkers. Het achterliggende terrein bestaat uit twee extensief beheerde hooilanden en een intensiever beheerd grasland. Langs de zomen van het extensief beheerde hooiland en het voorstel deel van de planlocatie is sprake van haagvorming door de begroeiing van (soms solitaire) bomen en struiken. De gehele locatie is planologisch aangewezen als leefgebied van amfibieën, reptielen, struweelvogels, dassen en kwetsbare soorten. In bijlage 1 is een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie is gelegen in het buitengebied aan de noordzijde van Sint-Michielsgestel. Het perceel wordt begrensd door de achterzijde van de aspergeboerderij Ter Stege aan de Venstraat 4/4a en een graslandperceel (oosten), een boomkwekerij en bosstrook (zuiden/westen) en het perceel aan de Wolfsdreef 3, de Wolfsdreef en maïsperceel aan overzijde van de Wolfsdreef (noorden). De directe omgeving bestaat uit lintbebouwing van agrarische bedrijven en (royale) woningen aan kronkelige landwegen tussen akkers, hooi- en graslanden. Tussen de percelen is sprake van relatief veel hagen en bosschage waardoor sprake is van een gevarieerd en structuurrijk landschap. Ten zuiden en westen, op een afstand van 1 km stroomt de Dommel. Sint-Michielsgestel ligt op een afstand van 1,8 km ten zuidoosten en Vught op 2,5 km te westen.

Figuur 1 De rode omlijning weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Wolfsdreef 1 te Sint Michielsgestel (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Funcieverandering en effecten

De beoogde ingrepen betreft de gedeeltelijke sloop van de schuren en de realisatie van ondergeschikte horeca, detailhandel, 3 recreatieverblijven en openlucht zwembad. De hooi- en graslandpercelen wordt omgevormd naar wijngaard (zie figuur 2 voor impressie). Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- sloop (gedeelte) schuren: sloopwerkzaamheden en afvoer materiaal.
- Verwijderen (deel) terreininrichting: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- terrein bouwrijpmaken: vergraven, aanbrengen puin, aanleg nutsvoorzieningen;
- bouw recreatieverblijven en realisatie openlucht zwembad: allerhande bouwwerkzaamheden;
- aanleg wijngaard (tevens op maisakker aan overzijde Wolfsdreef): bewerken grond, aanbrengen teeltondersteunende voorzieningen, aanplant druiven en ecologische spots
- revitalisatie terrein en aanleg verharding; allerhande (straat- en hoveniers)werkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk). De ecologische spots en herinrichting van het terrein hebben mogelijk ook een positieve uitwerking voor de thans aanwezige of nog te vestigen soorten.

Figuur 2 De beoogde inrichting van het perceel aan de Wolfsdreef 1 te Sint-Michielsgestel. Bron: MILON BV, Schijndel).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 15 juli 2016. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 6/8 bewolkt, 15° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 wordt de huidige Flora- en faunawet samen met de Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de huidige tabellen 1, 2 en 3 waarin de beschermde soorten zijn opgenomen. Tevens zijn er circa 200 soorten niet langer beschermd en worden enkele bedreigde soorten toegevoegd. De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kunnen voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingbesluit nemen en hierin onderscheidt maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten. Naar verwachting zullen de thans licht beschermde soorten in de Wet natuurbescherming worden opgenomen in het vrijstellingbesluit.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedsfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). De vegetatie op de planlocatie bestaat uit hagen, extensief beheerde hooiland, intensief beheerd grasland, kruidachtige vegetatie in rommelhoekjes en een tuin rondom de woning.

De tuin en de hagen aan de voorzijde maken geen deel uit van de beoogde ontwikkeling. De extensief beheerde hooilanden zijn onder andere begroeid met grassen, sint Janskruid, ridderzuring, smalle weegbree, boerenwormkruid, ruw-vergeet-me-nietje, klaproos, robertskruid, echte koekoeksbloem en melkdistel. Langs de weides staan enkele solitaire bomen en struiken die tevens behouden blijven (o.a. kers, veldesdoorn, beuk en wilg). Aan de achterzijde van het perceel grenst een bosperceel. De zoom van het bos is samengesteld uit onder andere de volgende soorten: zomereik, gewone vlier, lijsterbes, hulst, douglaspar, vogelkers en hazelaar. De intensief beheerde weide bestaat voornamelijk uit Engels raaigras. De akker aan de overzijde van de Wolfsdreef is ingeplant met mais, langs de randen komen slechts algemene kruidachtige flora voor. Op de muren van de bebouwing is tevens geen vegetatie aangetroffen. De planlocatie is grotendeels verhard heeft aannemelijk geen betekenis voor beschermde planten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn, behoudens graaf hopen van mol en een geit, op de planlocatie geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De gehele planlocatie is aangewezen als leefgebied van de das. In het bosperceel wat aan de noordzijde grenst aan de planlocatie is een dassenburcht aanwezig. Nabij de burcht zijn verse graafsporen en prenten aangetroffen waardoor het aannemelijk is dat de das actief gebruik maakt van de burcht. In het bosperceel en de directe omgeving zijn tevens loopsporen of wissels aangetroffen van de das. De meeste wissels zijn noordwaarts georiënteerd (richting boomkwekerij). Op de weides (lang gras als gevolg van extensief beheer) zijn nauwelijks sporen aangetroffen van de das. Tevens wordt de das door de bewoners en aanwonenden (lange tijd woonachtig) zelden of nooit waargenomen. Dassen leven in kleine groepen (2-12), de grootte van het habitat is afhankelijk van de kwaliteit van het gebied en varieert van 30-600 hectare en het foerageergebied ligt tot 1,5-12km van de burcht. De das profiteert het meest van bemeste graslanden (hoog insectenaanbod) en maisakkers (kolven), in meer natuurlijke landschappen kost het de das aanzienlijk meer moeite om voedsel te vinden. Gelet op de korte afstand van de burcht tot het hooi- en grasland is het aannemelijk dat de soort hier in zekere mate gebruik van maakt. In de maisakker zijn geen dassen of gebruikssporen van de soort waargenomen. Gelet op de inrichting van het gebied, het ontbreken van sporen en waarnemingen is het gebied beperkt relevant voor de das. In de beoogde situatie ontstaat een gunstiger type leefgebied voor dassen. De paden in de wijngaard zijn vergelijkbaar met extensief beheerd grasland, onder de wijnstokken zal sprake zijn van valfruit, verspreidt over de wijngaard worden ecologische spots (kleine bosschages o.i.d.) aangelegd en er ontstaat meer dekking en rust tijdens het foerageren. Oude(re) en leegstaande schuren, woningen en stuctuurrijke terreinen worden geprefereerd door de steenmarter. De steenmarter komt (nog) niet voor in de omgeving van de planlocatie. Op de locatie zijn geen aanwijzingen gevonden dat de soort gebruik maakt van de locatie en/of het plangebied. Er zijn geen prooi-resten, loopsporen, vraatsporen, urinelucht of iets dergelijks waargenomen. Zoals eerder beschreven zijn de schuren leeg, de omstandigheden voor steenmarter zijn derhalve wellicht ook te opgeruimd en er is sprake van een relatief hoge verstoringsgraad.

Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust, voortplantingsmogelijkheden en dergelijke aanwezig zijn. Op de locatie zijn voor de meeste grondgebonden zoogdiersoorten geen essentiële functies te benoemen. De hagen, tuin, hooi- en graslanden en de situering hiervan bieden gunstige omstandigheden voor met name kleine grondgebonden zoogdieren zoals: muizen, bunzing en egel. De beoogde herinrichting van het terrein leidt echter eerder tot een toename dan tot afname van de kwaliteit van het leefgebied van vorengenoemde (tabel 1) soorten. Alle soorten die mogelijk gebruik maken van de planlocatie betreffen licht beschermde soorten (Ff-wet, tab. 1). Voor deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Een groot gedeelte van de planlocatie is na de herinrichting (meer) geschikt leefgebied voor een aantal soorten. Tevens is in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat waar potentieel aanwezige zoogdieren zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). De beoogde ontwikkeling voorziet niet in de kap van grote bomen. Op het perceel staan tevens geen bomen die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De bomen langs de Wolfsdreef en de zoom van het bos aan de achterzijde van het perceel zijn geschikt als vlieg- en foerageroute voor vleermuizen.

De te slopen schuren bestaan grotendeels uit steense muren en daken zonder isolatie. De geïsoleerde delen van het dak zijn ongeschikt voor vleermuizen. Tussen de isolatieplaten en de golfplaten is sprake van een continue luchtstroom waardoor stabiele klimatologische omstandigheden ontbreken. In de kopgevels van de loopstal is sprake van een luchtpouw. De kopgevel aan de voorzijde is geheel afgesloten, de kopgevel aan de achterzijde is vanaf de bovenzijde toegankelijk voor vleermuizen.

In de onderzijde van de gevel is tevens sprake van enkele gaten in de buitenmuur, hierdoor ontstaat een continue opwaartse luchtstroom wat evenals bij de daken niet verkozen wordt door vleermuizen. Dergelijke omstandigheden worden juist gecreëerd om vleermuizen te verjagen (Soortenstandaards).

De vegetatie op de planlocatie is geschikt leefgebied voor algemene insecten en derhalve enigszins geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele voedselaanbod bepalend is voor de tijdsduur van foerageren op een bepaalde locatie. De meeste soorten gebruiken een fijnmazig netwerk van ruimtelijke structuren. Het tijdelijk ongeschikt raken van een klein deel van het foerageernetwerk heeft geen significante effecten mits het geen belangrijke verbindingroute betreft. De beoogde herinrichting leidt mogelijk tot een tijdelijke verlaging van het insectenaanbod. In de beoogde situatie zal er eveneens sprake zijn van gunstige(re) omstandigheden voor insecten en in het verlengde hiervan voor vleermuizen. Mogelijk kunnen (tijdelijk) foeragerende en passerende vleermuizen worden verstoord als gevolg van bouw- en gebruiksverlichting.

Het is aannemelijk dat vleermuizen geen gebruik maken van de te slopen kapschuur en loopstal. Ten aanzien van foeragerende en passerende vleermuizen wordt geadviseerd maatregelen te treffen ten aanzien van verlichting.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de directe omgeving is de aanwezigheid bekend van: kleine watersalamander, bruine kikker, gewone pad, groene kikker en rugstreeppad (Creemers en Van [REDACTED], 2009). In de omgeving wordt de levend barende hagedis waargenomen (telmee.nl). De gehele planlocatie is aangewezen als leefgebied van amfibieën en reptielen.

Amfibieën leven in een terrestrisch ([REDACTED]/winter) en aquatisch ([REDACTED]/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. Op de planlocatie en in de directe omgeving hiervan is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig. Het is dan ook uitgesloten dat de planlocatie een relevante functie heeft voor amfibieën. Mogelijk kunnen in de schaduwrijke en vochtigere delen van de tuin minder watergebonden soorten zoals gewone pad en kleine watersalamander voorkomen (beide Ff-wet, tab. 1). Een essentiële functie is echter uitgesloten.

De rugstreeppad is een lastige soort ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen omdat tijdens de werkzaamheden geschikt habitat kan ontstaan en de soort plotseling opduikt.

De rugstreeppad (Ff-wet tabel 3) is een typische pionierssoort. Het optimale habitat bestaat uit een dynamische zandig gebied met een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierkarakter (Creemers & Van [REDACTED], 2009). Verder wordt de soort in mindere mate in diverse landschapstypen aangetroffen. Het pioniersstadium van een landschap bepaalt in hoge mate de aanwezigheid van de soort en is dan ook een karakteristiek element in potentiële habitats. Als de soort in de directe omgeving van een locatie voorkomt waar een pionierssituatie gaat ontstaan is de kans groot dat de soort dit gebied bevolkt. Rugstreeppadden kunnen zich honderden meters per dag verplaatsen (Creemers & Van [REDACTED], 2009). De huidige situatie van het plangebied is ongeschikt voor de soort. De rugstreeppad is een soort van dynamische milieus met kleine rivierbegeleidende wateren (o.a. kleiputten). Het habitat kan worden omschreven als: onbeschaduwde, laagbegroeide tot volledig onbegroeide terrein met plaatsen waar een extreem microklimaat heerst. Op de planlocatie zelf is van deze omstandigheden geen of nauwelijks sprake. Gedurende de bouwwerkzaamheden kan echter het door de rugstreeppad geprefereerde habitat ontstaan. Om negatieve effecten op de soort uit te sluiten dient te worden voorkomen dat de soort het plangebied kan gebruiken als voortplantingslocatie.

Randen van boerenerven kunnen bewoond worden door levendbarende hagedis maar hebben vaak een marginale functie. De soort heeft een voorkeur voor solitaire bomen en struiken of groepen hiervan in een structuurrijke omgeving die bij absolute voorkeur bestaat uit natte of droge heide (Creemers en Van [REDACTED], 2009). Dezelfde bron beschrijft dat de soort, in tegenstelling tot vroeger tijden, nauwelijks meer voorkomt op erven, akkerranden, bermen en braakliggende terreinen.

Gelet op de ligging en omvang van de locatie, de verstoring door menselijke activiteiten, het recente verschijnen van de soort in de omgeving en de habitatvoorkeuren van de levendbarende hagedis kan de aanwezigheid hiervan en negatieve effecten worden uitgesloten.

De planlocatie heeft een beperkte functie voor algemeen voorkomende en licht beschermde amfibieën. Voor deze soorten geldt tevens vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Ten aanzien van de rugstreeppad dient te worden voorkomen dat tijdens de bouw langdurig plassen als gevolg van regenval blijven staan (egaliseren of dik puinbed aanbrengen: infiltratie) en hopen puin en/of ander materiaal (direct toepassen en/of afvoeren). Indien het om praktische redenen niet mogelijk is om bovenstaande maatregelen toe te passen wordt geadviseerd het terrein gedurende de werkzaamheden uit te rasteren met een amfibieënscherm. Mits deze maatregelen worden toegepast kunnen negatieve effecten op zwaarder en strikt beschermde amfibieën en reptielen worden uitgesloten.

Vissen

Op en langs de planlocatie is geen oppervlaktewater aanwezig. Effecten op vissen zijn derhalve uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Op de locatie en in de directe omgeving zijn slechts enkele algemene of aangeplante vegetatie aangetroffen. Er is geen oppervlaktewater aanwezig, voor veel insecten maakt dit een essentieel onderdeel uit van de levenscyclus. Daarnaast zijn geen specifieke planten soorten aangetroffen die specifiek voor een bepaalde soort een waardplant vormen. Tevens is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde terrestrische insecten. Een essentiële functie voor zwaarder en strik beschermde soorten is uitgesloten. Significante negatieve effecten op de soortgroep zijn uitgesloten.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: ekster, huismus, zwarte kraai, houtduif, spreeuw, Canadese gans, Vlaamse gaai, vink, koolmees, boomkruiper, holenduif, winterkoning en groene specht. Jaarrond beschermde nestlocaties zijn niet aangetroffen.

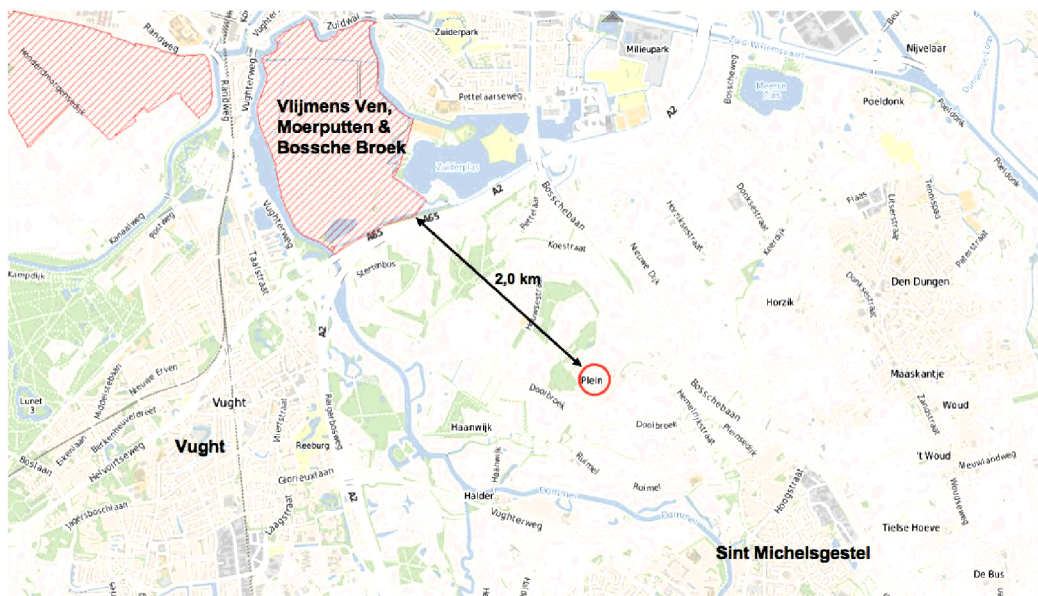
Rommelige agrarische bedrijven maken vaak deel uit van het leefgebied van steenuil en kerkuil. De initiatiefnemers gaven aan dat in de tuin af en toe een foeragerende steenuil (regenwormen) wordt gesignaleerd. In de loopstal zijn enkele oude braakballen van kerkuil aangetroffen. Nest- of verblijflocaties van steenuil en kerkuil konden niet gedefinieerd worden. Gedurende de jacht maken beide soorten incidenteel gebruik van de locatie als foerageergebied en zitlocatie om braakballen op te braken. Gedurende de ontwikkeling en in de beoogde situatie zal deze functie niet verdwijnen. De beoogde situatie leidt aannemelijk zelfs tot een hoger aanbod van prooidieren zoals veldmuizen, woelmuizen, kevers en regenwormen. De initiatiefnemers willen uilen stimuleren als biologische bestrijder van enkele voorgenomen, voor druiven schadelijke soorten, en zijn voornemens om kunstmatige verblijfplaatsen aan te beiden zodat de uilen zich er ook kunnen vestigen. De daken van de schuren zijn zeer beperkt geschikt als nestlocatie van huismus. Het habitat van de huismus moet voldoen aan de combinatie van een aantal aspecten die op korte afstand van elkaar aanwezig moet zijn. De belangrijkste aspecten zijn: nestgelegenheid, voedsel, dekking, plekken voor stofbaden en drinkwater. In de directe omgeving van de bebouwing op de locatie is met name voedsel, plekken voor stofbaden en drinkwater in beperkte of onvoldoende mate aanwezig. Op en nabij de schuren zijn geen huismussen waargenomen tijdens het veldbezoek (tevens gaven de huidige bewoners aan vrijwel nooit huismussen te zien bij de schuren). Op basis van het ontbreken van waarnemingen en het in onvoldoende aanwezig zijn van elementaire voorwaarden kan worden gesteld dat de bebouwing thans geen functie heeft voor huismus.

De hagen, solitaire bomen en struiken, ruige delen van het terrein, akkerranden en leegstaande schuren bieden voor algemene broedvogels volop geschikte nestgelegenheid. Vogels prefereren een (broed)locatie waar sprake is van voldoende rust, voedsel en beschutting. Bij het kappen van de struiken en bomen, grootschalige bewerking van de weides t.b.v. aanplant druiven en de sloop en/of verbouwing van schuren dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedgevallen. De werkzaamheden dienen bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden opgestart of, indien dit niet mogelijk is, dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden maar betreft indicatief de periode 15 maart - 15 juli.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Ten noordwesten ligt een Natura2000 gebied (figuur 3), dezelfde en meer gebieden maken tevens deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (figuur 4).

Op een afstand van 2km ten noordwesten van de planlocatie ligt het Natura2000 gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek'. De ontwikkeling zal een lichte verkeersaantrekkende werking hebben en de nieuwe bebouwing zal energiezuinig zijn en derhalve weinig NOx uitstoten. De stop van de bedrijfsactiviteiten leidt tot een substantiële afname in stikstofdepositie (vee, mest, machines e.d.). De sloop en nieuwbouw leiden tot een tijdelijke toename in stikstofdepositie. Een toename in stikstofdepositie kan een effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Echter leert de ervaring dat het projecteffect bij soortgelijke en grotere projecten en kwetsbare habitats dat de stikstofdepositie onder de drempelwaarde van 0,05 mol/hectare blijft. Tevens geldt voor de overige effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot het Natura2000 gebied per definitie te groot is.

Figuur 3 De planlocatie (rood omcirkeld) ligt op een afstand van 2km tot het Natura2000 gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' (bron: kaartbank.brabant.nl).

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van het Brabants Natuurnetwerk maar grenst hier wel aan. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland geldt dat externe werking geen toetsingskader is. Bovendien zullen eventuele externe effecten in de nieuwe situatie niet optreden maar zullen aanwezige natuurwaarden juist versterkt worden door de beoogde inrichting.

Figuur 4 De planlocatie (rood omlijnd) maakt geen onderdeel uit van beschermde natuurgebieden (bron: kaartbank.brabant.nl).

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. De hooi- en graslanden zijn mogelijk onderdeel van het foerageergebied van de das. Vleermuizen en uilen maken (mogelijk) gebruik van de locatie als foerageergebied. De rugstreeppad kan de locatie mogelijk bevolken tijdens de sloop en ontwikkeling. De hagen, struiken, ruigtes en schuren zijn geschikte nestlocatie voor algemene broedvogels.

Voor de thans licht beschermde soorten (If-wet, tab. 1) geldt vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het aantasten van het leefgebied van deze soorten ontheffingsplichtig is. Voor deze 'overige soorten' geldt dat op provinciaal niveau mag worden bepaald in welke mate een soort beschermd moet worden. Naar verwachting worden voor deze algemene soorten nieuwe vrijstellingsbesluiten opgesteld.

- De ruimtelijke ingrepen leiden behoudens vorengenoemde soorten slechts tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Ten aanzien van de das en omgang met foeragerende/passerende vleermuizen, rugstreeppad, algemene broedvogels en uilen is het aanbevelingswaardig om voor de uitvoering een ecooloog te raadplegen over de te volgen werkwijze.
- Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen en zoals (eventueel aanvullend) geadviseerd door de geraadpleegde deskundige leiden de werkzaamheden vooralsnog niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, Beschermde natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand en de energiezuinigere woningen is van externe werking op omliggende Natura2000 gebieden geen sprake.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- Ten aanzien van rugstreeppad geldt dat de soort gedurende de sloop en ontwikkeling de locatie kan bevolken (zie voor meer info bijlage 2). In de periode april t/m augustus/september dient te worden voorkomen dat er potentiële voortplantingswateren ontstaan door het terrein, indien noodzakelijk, voortdurend te egaliseren en met name de delen waar niet gewerkt wordt. Grondwerkzaamheden worden zoveel als mogelijk aaneengesloten uitgevoerd. In het gehele jaar maar met name in de periode oktober t/m maart dient het ontstaan van potentiële verblijf- en overwinteringslocaties te worden vermeden. Hopen puin en ander sloopafval dienen direct te worden afgevoerd of afgedekt met wegendoek. Een alternatief voor bovenstaande werkwijze is gehele uitrastering van de gehele werklocatie middels een amfibieënscherm. Welke werkwijze wordt toegepast is ter beoordeling aan de uitvoerend partij. Indien ondanks de zorgvuldige aanpak rugstreeppadden worden aangetroffen moeten de werkzaamheden worden gestaakt. Een ter zake deskundige geeft op welke wijze de werkzaamheden hervat kunnen worden.
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.
- Bij de inrichting van de planlocatie is het aanbevelingswaardig om de een goede landschappelijke inpassing te verzorgen en de aanwezige natuurwaarden te versterken. In de conceptuele inrichtingsschets (deels zichtbaar in figuur 2) worden ecologische spots gerealiseerd, worden stukjes haag aangeplant en een overgangszone tussen het bos en de wijngaard gecreëerd. Veel soorten profiteren van overgangszones. Door de vegetatiegradiënt in de zoom ontstaan onder andere microhabitats voor diverse algemene insectensoorten. Insecten vormen het stapelvoedsel van veel vogels, amfibieën en zoogdieren. De beoogde inrichting zal tot een verhoging van de biodiversiteit leiden maar zal primair vooral algemene en niet beschermde soorten faciliteren. Secundair profiteren soorten als vleermuizen, das en uilen.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (raxon)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Geraadpleegde websites

www.kaartbank.brabant.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.rvo.nl
www.telmee.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

_____,

Bijlage 1 Fotografische impressie

Bijlage 2 _____ Rugstreepad

© _____

KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en _____ worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

_____ is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van _____.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Wolfsdreef 1 te Sint Michielsgestel en bestaat uit een voormalig agrarisch bedrijf.

Figuur 2 De beoogde ingreep bestaat uit de sloop en verbouw van de schuren en de realisatie van een wijnboerderij met B&B accommodaties

Figuur 3 De extensief beheerde hooilandpercelen achter de boerderij worden ingeplant met druivenstokken.

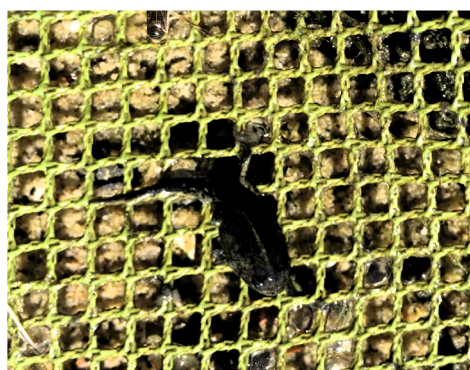
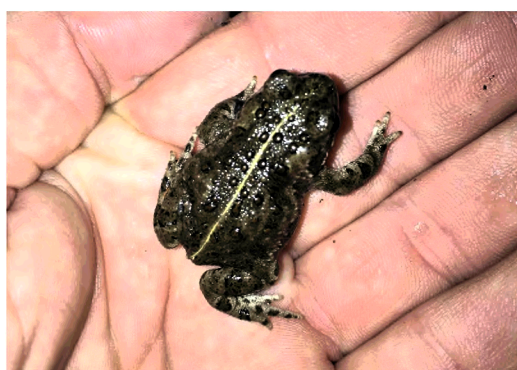
Figuur 4 Het graslandperceel aan de noorwestzijde wordt tevens onderdeel van de wijngaard. Langs de randen en in de wijngaard worde maatregelen getroffen ter verbetering van de biodiversiteit.

Bijlage 2 rugstreeppad

Herkenning

De rugstreeppad (*Bufo calamita*) is middelgrote pad met een lengte van circa 4,5-7 cm en korte poten. De rug heeft een grijsbruine kleur met groenige vlekken, de buik is lichtgrijs met grijszwarte vlekken. Over de gehele rug is karakteristieke lichtgele lengtestreep afgetekend. De ogen zijn geelgroen met een horizontale pupil. Mannetjes zijn in de paartijd te onderscheiden van vrouwen door een paars/blauwe verkleuring van de keel. De rugstreeppad heeft een typische en harde roep die over een afstand van 1-3 kilometer hoorbaar is (Creemers & Van , 2009).

De larven van rugstreeppad zijn maximaal 2,5 centimeter lang en zwart van kleur. Oudere larven hebben een lichte keelvlak en soms een rugstreep (& Creemers, 2006).

Gedrag

De rugstreeppad is een typische pioniersoort die opportunistisch profiteert van tijdelijke gunstige omstandigheden. Klimatologische veranderingen vormen in sterke mate een trigger voor migratie, voortplanting en dergelijke. Onderstaande periodes zijn dan ook indicatief. De overwintering vindt plaats van oktober/november tot en met maart. De eerste dieren kunnen vanaf begin maart de overwinteringslocatie verlaten om vervolgens al dan niet direct door te trekken naar de voortplantingslocaties. Mannen komen hier doorgaans eerder aan dan vrouwen (Creemers & Van , 2009). De voortplanting vindt plaats van april-september met een hoogtepunt van half april-mei.

Habitat en verblijfplaatsen

Het geprefereerde habitat van de rugstreeppad bestaat uit een dynamisch milieu met vergraafbaar zand of fijne grond en pionierskarakter. Veelal bestaan deze uit onbeschaduwde laagbegrunde terreinen met een macroreliëf.

De vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort kunnen worden onderscheiden in het voortplantings-, zomer- en overwinteringshabitat. Het voortplantingshabitat is aquatisch de overige habitats terrestrisch. De functionele leefomgeving bestaat uit het terrein in en tussen deze habitats.

De voortplantingslocatie bestaat uit veelal temporele, ondiepe en vegetatieloze wateren. Voorbeelden hiervan zijn greppels, rijsporen, regenplassen en geschoonde sloten. De zomer- en winterlocaties bevinden zich in hoogwatervrije terreinen. Voor de overwintering gebruikt de rugstreeppad bestaande (muizen)holletjes, graaft zich in of kruipt onder materialen zoals: stenen, boomstammen, banden en houtstapels. Voorwaarde voor het winterhabitat is dat deze plaatsen vorstvrij moeten zijn.

Populatieomvang

Rugstreeppadden verspreiden zich in diverse richtingen waardoor de minimale populatie omvangen en bijbehorend oppervlakte voor de gunstige staat van instandhouding locatiespecifiek is. Als vuistregel wordt gehanteerd dat een populatie minimaal uit 50-200 dieren bestaat en in verbinding staat met andere populaties (Anonymus, 2011).